

RAADSVOORSTEL

Zaaknummer: Z24-109087

Voorstel van: college van burgemeester en wethouders

Behandelend ambtenaar:

M. Philipoom

020 540 4401

m.philipoom@amstelveen.nl

Projecten en Advies

Datum: 29 oktober 2024

Portefeuillehouder: wethouder Floor Gordon

Onderwerp

Bomenplan 'Amstelveen Bomenstad'

Raadsbesluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Het Bomenplan vast te stellen met uitgangspunten voor het beschermen van bomen en het investeren in bomen, met daarin financieel opgenomen:
 - a. Incidenteel vanaf 2026 over drie jaar verspreid €300.000,- beschikbaar te stellen uit het Fonds groen, water en recreatie voor het versterken van de Amstelveense bomenstructuur;
 - b. Incidenteel vanaf 2026 over drie jaar verspreid €300.000,- beschikbaar te stellen uit het Fonds groen, water en recreatie om wijkgericht meer bomen aan te planten op basis van de 3-30-300 bomenregel;
 - c. De structureel benodigde middelen voor 'het toekomstbestendig vervangen van bomen (€ 100.000,-)' en 'bijdrage aan projecten (€ 100.000,-)' vanaf 2026 te betrekken bij de Perspectiefnota 2026 waarbij ook wordt gekeken naar dekkingsmogelijkheden binnen de bestaande begroting.
2. De bebouwingscontour houtkap vast te stellen, zoals opgenomen in hoofdstuk 3 van het Bomenplan, voor de rechtskracht van het bomenbeleid.

Samenvatting

Bomen zijn onmisbaar om de uitdagingen van klimaatverandering, verstedelijking en de achteruitgang van de biodiversiteit te beantwoorden. In het Bomenplan zijn voorstellen gedaan om het bomenbestand te versterken door meer bomen aan te planten, groeiplaatsen voor bomen te verbeteren en het bomenbestand (bio)diverser te maken. Met het vastleggen van bomenstructuren en het hanteren van de 3-30-300 bomenregel beogen we voldoende boomkroonvolume voor iedere wijk.

Doel

Het Bomenplan heeft een tweeledig doel: het beschermen van bomen en het investeren in bomen. Het Bomenplan geeft invulling aan het overkoepelende doel van de Groenvisie, om de groen blauwe kernkwaliteit van Amstelveen te behouden. Bomen dragen bij aan een beter milieu, de versterking van de biodiversiteit en het tegengaan van de negatieve gevolgen van klimaatverandering, zoals wateroverlast, hitte en droogte.

Prestatie

Behouden van waardevolle bomen

Als een gemeentelijke of particuliere boom voldoet aan de criteria van een waardevolle boom uit het Bomenplan komt deze op de waardevolle bomenlijst. Het college is via de Algemeen Plaatselijke Verordening gemandateerd om regelmatig een geactualiseerde waardevolle bomenlijst vast te stellen. Voor de bescherming van particuliere waardevolle bomen hanteert de gemeente een kapvergunningsplicht. Voor de bescherming van gemeentelijke bomen hanteert de gemeente een interne boomprocedure. De indeling van gemeentelijke bomen in vier beleidsklassen helpt om goed afgewogen en toekomstgerichte keuzes te maken bij de inrichting van de openbare ruimte en bij ontwikkelingen.

Een robuuste Amstelveense bomenstructuur

Met het vastleggen van de boomstructuurkaart beogen we de belangrijkste boomstructuren in stand te houden, de huidige karakteristiek van Amstelveen te versterken en bij te dragen aan de ruimtelijke kwaliteit van toekomstige ontwikkelingen.

Zorgvuldig werken en ontwikkelen rond bomen

Een interne boomprocedure beschermt gemeentelijke bomen bij ontwikkelingen. Geen enkele boom wordt onnodig gekapt en alle gekapte bomen worden gecompenseerd. In uitzonderlijke gevallen, als compensatie niet mogelijk is, wordt het resterende bedrag uit de waardebepaling gestort in een nog op te richten Bomenfonds.

Ecologisch beheer

Aan de hand van de Boomveiligheidscontrole (BVC) wordt ieder jaar een derde van alle individueel beheerde bomen gecontroleerd. Deze BVC vormt de basis voor het reguliere beheer. Ecologisch beheer wordt vooral toegepast in bos- en heemplantsoenen. Dode bomen kunnen in sommige gevallen blijven staan, omdat zij waardevol zijn voor insecten, vogels en kleine zoogdieren.

De 3-30-300 regel

De 3-30-300 regel is het uitgangspunt voor de inrichting van straten, buurten en wijken. Concreet houdt dit het volgende in: Iedere bewoner ziet na maximaal 20 jaar 3 grote bomen vanuit zijn woning, iedere buurt heeft dan 30% kroonbedekking en iedere bewoner kan binnen 300 meter van zijn woning een koele verblijfsplek van minimaal 0,5 hectare groot bereiken.

Versterking van de biodiversiteit

Bij vervanging van bomen kiest de gemeente voor meer diversiteit in soorten en maten. De gemeente gebruikt vooral inheemse soorten, soorten die hier van nature voorkomen. Ook is er aandacht voor soorten die klimaatbestendig zijn.

Investeren in meer bomen

Binnen de huidige boomstructuur zijn nog ontbrekende schakels die nodig zijn om verbindingen te maken. Het versterken van deze boomstructuren door de aanplant van bomen is in lijn met de kaart 'ambitie hoofdgroenstructuur' van de door de raad vastgestelde Groenvisie. Voor wijken die minder goed scoren op de 3-30-300 regel wordt gezocht naar mogelijkheden voor het planten van meer bomen, met een groter boomkroonvolume.

Toekomstbestendige groeiplaatsen

Bij het inrichten van de openbare ruimte houdt de gemeente rekening met duurzame groeiruimte voor bomen met voldoende ondergrondse groeiruimte. Dit leidt tot minder beheerproblemen, zoals de opdruk van de verharding.

Voorgeschiedenis en context

Het Bomenplan is de uitwerking van de ambities van de Groenvisie en de Visie Gezonde leefomgeving. Tevens vult het ander beleid aan, zoals het Actieplan Klimaatadaptatie. Het plan voldoet aan de wettelijke kaders, zoals de Omgevingswet. Het Bomenplan vervangt het Bomenplan uit 2008 en gaat in op actuele thema's, zoals klimaatverandering.

Overwegingen die hebben geleid tot het voorgestelde besluit

1. *Het Bomenplan vaststellen met uitgangspunten voor het beschermen van bomen en het investeren in bomen.*

Natuur, klimaat, gezondheid en identiteit zijn in de Groenvisie benoemd als kernwaarden van het groen. Bomenbeleid is noodzakelijk om de waarde die bomen hebben voor een gezonde leefomgeving te waarborgen. De nieuwe uitdagingen van deze tijd, zoals klimaatverandering en de achteruitgang van de biodiversiteit, vragen om een geactualiseerd bomenplan.

Het reguliere budget voor het vervangen van bomen is €500.000,- per jaar. Op basis van de opbouw van het Amstelveense bomenbestand, met een gemiddelde omlooptijd van 50 jaar voor de bomen, zouden 2% van de bomen per jaar vervangen moeten worden als de gemeente het bomenbestand toekomstbestendig wil houden.

Dit zou betekenen dat er jaarlijks theoretisch een budget van circa 1 miljoen euro nodig is, terwijl er nu €500.000,- beschikbaar is. Echter, in de praktijk is de levensduur van de boom vaak hoger en nemen we de vervanging van bomen ook mee bij reconstructies en nieuwbouwprojecten. Met de huidige bestaande middelen kan het grootste gedeelte van onze ambitie worden gerealiseerd. Maar om het toekomstbestendig vervangen van bomen beter te borgen is structureel aanvullend budget (€ 100.000,-) nodig.

Bij grootschalige reconstructies, zoals het vervangen van de riolering in een wijk, gaat de straat open. Dit is een goed moment om ook extra bomen te planten of om groeiplaatsen van bestaande bomen te verbeteren. Ook bij kleinere projecten, zoals het verbreden van een fietspad, kunnen bomen toegevoegd worden om schaduw te geven voor de weggebruikers. Door projecten integraal aan te pakken wordt op efficiënte wijze een optimaal resultaat bereikt. Financieel is hier binnen het Meerjarenprojectenprogramma nog onvoldoende rekening mee gehouden en is structureel aanvullend budget (€ 100.000,-) gewenst.

- a. *Incidenteel vanaf 2026 over drie jaar verspreid €300.000,- beschikbaar te stellen uit het Groenfonds voor het versterken van de Amstelveense bomenstructuur.*

De bomenstructuur zorgt voor samenhang en het leggen van verbindingen. Onze ambitie is om deze structuur de komende drie jaar te versterken. Het Groenfonds leent zich hiervoor, want dit fonds is bedoeld voor investeringen in

groen, water en recreatie. Tevens draagt deze investering bij aan een gezonde leefomgeving.

- b. *Incidenteel vanaf 2026 over drie jaar verspreid €300.000,- beschikbaar te stellen uit het Groenfonds om wijkgericht meer bomen aan te planten op basis van de 3-30-300 bomenregel.*

De 3-30-300 regel laat zien in welke wijken onvoldoende bomen staan. Met het wijkgericht aanplanten van meer bomen kunnen we inwoners meer koelteplekken bieden daar waar het nodig is. Het Groenfonds leent zich hiervoor, want dit fonds is bedoeld voor investeringen in groen, water en recreatie. Tevens draagt deze investering bij aan een gezonde leefomgeving.

- c. *De structureel benodigde middelen voor 'het toekomstbestendig vervangen van bomen (€ 100.000,-)' en 'bijdrage aan projecten (€ 100.000,-)' vanaf 2026 te betrekken bij de Perspectiefnota 2026 waarbij ook wordt gekeken naar dekkingsmogelijkheden binnen de bestaande begroting.*

Op dit moment zijn onvoldoende structurele middelen aanwezig om de ambities in de gewenste mate en het gewenste tempo uit te voeren. Hiervoor zijn aanvullende middelen nodig. Via de regulieren Planning & Control cyclus zullen deze worden aangevraagd waarbij wordt gekeken of door keuzes te maken dekking gevonden kan worden binnen de bestaande begroting. Vervolgens kan hier dan integraal over besloten worden

2. *De bebouwingscontour houtkap vaststellen, zoals opgenomen in hoofdstuk 3 van het Bomenplan, voor de rechtskracht van het bomenbeleid*

Met het vaststellen van de bebouwingscontour houtkap kan de gemeente eigen regels stellen rondom het kappen van bomen. Buiten de grens gelden de regels van de Omgevingswet. Bomen van de waardevolle bomenlijst mogen alleen worden gekapt als daar een Omgevingsvergunning voor is verleend.

Keuzemogelijkheden/alternatieven

In het Bomenplan zijn de meest kosteneffectieve en noodzakelijke maatregelen opgenomen.

Participatie

Inwoners, de gemeenteraad, de Groenraad, Waternet en Hoogheemraadschap Rijnland hebben de mogelijkheid gekregen om mee te denken met de totstandkoming van het bomenplan. In mei en juni zijn er drie bomenwandelingen georganiseerd waarbij verschillende dilemma's rondom bomen zijn besproken met inwoners. Tevens is er een enquête op het digitale platform DenkMee gehouden waarin inwoners hun mening konden geven over de toekomst van de bomen in Amstelveen. In juni en september is er een presentatie gegeven bij de Groenraad om input voor het bomenplan op te halen. De Groenraad heeft een positief advies uitgebracht voor dit Bomenplan. In bijlage 2 vindt u het Participatierapport.

Kanttekeningen en risico's

Wanneer er onvoldoende financiële middelen toegekend worden zal de agenda voor het investeren in meer bomen niet volledig geïmplementeerd kunnen worden en zal het Amstelveense bomenbestand de komende jaren achteruit gaan. Dit heeft negatieve

gevolgen voor de leefomgeving van de inwoners en op de effecten van klimaatverandering op de openbare ruimte. Zie ook het kopje 'Financiën'.

Bij ontwikkelingen, zoals het aanleggen van nieuwe riolering, maakt de gemeente een integrale afweging, waarbij het mogelijk is dat een boom gekapt moet worden. Om deze afweging zorgvuldig te maken is er een 'Interne boomprocedure' (Zie paragraaf 4.3 Bomenplan).

Financiën

Voor de doelstelling 'bescherming' geldt dat deze gedekt worden binnen de bestaande budgetten. De doelstelling 'investeren' kan beperkt worden uitgevoerd binnen bestaande budgetten. Om onze ambities volledig waar te kunnen maken in het gewenste tempo zijn incidentele (€ 600.000,-) en structurele (€ 200.000,-) aanvullende middelen nodig.

Dekking voor de incidenteel benodigde middelen is gevonden vanuit het Fonds, Groen, Water en Recreatie. Dat is passend omdat het hier gaat om investeringen in groen en een gezondere leefomgeving. De structureel benodigde middelen kunnen niet gedekt worden vanuit deze reserve (reserve is incidenteel geld). Voor de perspectiefnota 2026 zal een voorstel worden voorbereid om deze middelen aan te vragen en zal worden gekeken in hoeverre er dekking kan worden gevonden binnen de bestaande begroting door het maken van keuzes. Vervolgens kan hier integraal over besloten worden.

Vervolgstappen

Uitvoering en procesplanning

Na het vaststellen van het Bomenplan zal het plan officieel worden bekendgemaakt.

Het vaststellen van het Bomenplan leidt tot wijzigingen in de APV (Algemeen Plaatselijke Verordening) die worden meegenomen bij de eerstvolgende wijziging van de APV. De wijzigingen zijn:

1. De waardevolle bomenlijst wordt aangepast samen met de nieuwe criteria voor de waardevolle bomenlijst.
2. De bebouwingscontour houtkap wordt toegevoegd.
3. De afstand tot de erfgrans van bomen wordt in uitzonderlijke gevallen verkleind van 2 meter naar 0,5 meter en die van hagen en heesters naar nihil om in smalle straten ook te kunnen vergroenen.

De financiële besluitvorming vindt plaats bij behandeling van de Perspectiefnota 2026.

Evaluatie

De effectiviteit van de maatregelen en uitgangspunten uit het Bomenplan worden continue gemonitord.

Duurzaamheidsaspecten

Bomen dragen positief bij aan het milieu door de opname van CO₂, waardoor de netto uitstoot van broeikasgassen wordt beperkt en bomen produceren zuurstof. Bomen bevorderen tevens een klimaatadaptieve omgeving.

Bijlagen

1. Bomenplan: 'Amstelveen Bomenstad, bomenplan gemeente Amstelveen'.
2. Bomenplan 'Participatierapport' Bomenplan.

De secretaris,

De voorzitter,

Bert Winthorst

Tjapko Poppens

Dit document is elektronisch ondertekend. Zie de elektronische handtekening(en) rechtsboven op pagina 1.